

Abstrakt

Mezi základní funkce zpěvu patří snaha samce přilákat samici a naopak zastrašit jiné samce. Předpokládá se tedy, že zpěv nese informaci o kvalitě či motivaci zpívajícího jedince. Takovým nosičem mohou být produkčně náročné trylky, což jsou rychle se po sobě opakující slabiky. Náš modelový druh, linduška lesní, *Anthus trivialis*, má ve svém repertoáru dva základní typy rychlých trylků, „I“ a „M“. Tempa těchto trylků se mezi samci výrazně liší, a proto by právě tyto struktury ve zpěvu mohly sloužit jako ukazatele kvality u tohoto druhu. Proto jsme pomocí playbackových experimentů testovali hypotézu, že rychlé trylky signalizují agresivní motivaci a zároveň, že slouží jako ukazatele kvality samce.

Na lokalitě Brdy jsme v roce 2012 testovali samce na oba typy rychlých trylků, ti odpovídali na playbacky pouze pomocí „I-trylků“ nezávisle na typu přehrávaného playbacku. V porovnání se spontánním zpěvem, samci zvýšili počet zpěvů obsahující tento trylek a zrychlili jej. Navíc jsme zjistili, že samci, kteří mají rychlejší (kvalitnější) „I-trylky“ si lépe udrželi svoje teritorium. Z toho plyne domněnka, že „I-trylky“ signalizují agresivitu samce. Druhý typ trylku „M“, byl překvapivě po stimulaci vniknutí jiného samce do teritoria méně používán. V následujících dvou sezónách jsme na této lokalitě testovali samce na 3 typy nahrávek obsahujících „M-trylky“ o různé kvalitě. Cílem bylo zjistit, zda se bude lišit odpověď samců v závislosti na kvalitě playbacku, a sledali jsme, že samci pravděpodobně nepřizpůsobují svoji odpověď kvalitě přehrávaného „M-playbacku“. Oproti předešlé sezóně jsme navíc postřehli snížení počtu zpěvů obsahujících „I-trylky“ po stimulaci playbackem. Jelikož některé výsledky naznačují, že „M-trylky“ jsou produkčně náročnějším typem trylku, domnívám se, že by mohly sloužit jako ukazatele kvality, avšak určené zejména samicím.

Dále jsme pokusovali samce lindušky na lokalitách Krkonoše a Oblík, kde byli testováni na pomalé nebo rychlé „I-trylky“. Na těchto lokalitách samci navzdory předpokladům nezrychlili trylky jako odpověď na playback. Avšak samci, kterým byly přehrány playbacky s vyšším tempem trylků, měli větší tendence zpomalit trylky, ale zároveň reagovali dříve a věnovali pokusům delší pozornost. Domnívám se, že díky dialektové variabilitě námi použité „I-trylky“ nejsou vhodným prostředkem k testování agresivity na těchto dvou lokalitách.

klíčová slova: kvalita samce, přednes zpěvu, playbackové pokusy, teritoriální chování